

**Program studiów**  
**dla kierunku studiów pierwszego stopnia pn. DIETETYKA**  
**PROFIL PRAKTYCZNY**  
**ROK AKADEMICKI 2022/2023**

**I. Charakterystyka studiów:**

1. Nazwa kierunku studiów: **Dietetyka**
2. Przyporządkowanie kierunku studiów do właściwej dziedziny i dyscypliny nauki, do których odnoszą się efekty kształcenia, wraz z przypisaniem punktów ECTS:

Lp.	Kierunek studiów	Poziom studiów	Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Udział procentowy dyscyplin w programie kształcenia	Dyscyplina wiodąca
1.	Dietetyka	studia pierwszego stopnia	nauki medyczne i nauki o zdrowiu	nauki o zdrowiu	73%	nauki o zdrowiu
				nauki medyczne	11%	
			nauki rolnicze	technologia żywności i żywienia	16%	

3. Poziom kształcenia: studia **poziom 6, studia pierwszego stopnia**
4. Profil studiów: **praktyczny**
5. Forma studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
6. łączna liczba godzin **stacjonarne (2820 godz. bez praktyk i bhp, z praktykami i bhp 3784 godz.), niestacjonarne (1713 godz. bez praktyk i bhp, z praktykami i bhp 2677 godz.)**
7. Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: **licencjat**
8. **Ogólne cele uczenia:**

Zasadniczym celem kształcenia na kierunku Dietetyka, który bezpośrednio podkreśla związek z obszarem nauk medycznych, jest współodpowiedzialność za zdrowie, zarówno indywidualnego pacjenta, jak i grup ludności, oraz poszanowanie zasad etyki zawodowej i uregulowań prawnych obowiązujących pracowników ochrony zdrowia. Kształcenie na kierunku Dietetyka obejmuje zagadnienia leczenia żywieniowego, dietoterapii, a także dietoprofilaktyki. W toku kształcenia na kierunku Dietetyka przekazywana jest studentom nowoczesna wiedza z zakresu żywienia człowieka zdrowego i chorego oraz umiejętności praktyczne pozwalające na udzielanie świadczeń z zakresu dietetyki na najwyższym poziomie, kształtowana jest nienaganna postawa etyczno-moralna, a także umiejętność zarządzania pracą własną i całego zespołu. Koncepcja kształcenia zakłada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy ogólnej z zakresu nauk o zdrowiu oraz wiedzy szczegółowej z zakresu żywienia człowieka zdrowego w praktyce, umiejętność zapobiegania chorobom żywieniowo-zależnym, przygotowanie do pracy w poradniach dietetycznych i do współpracy z zespołem terapeutycznym w zakresie planowania żywienia. Realizacja procesu kształcenia na studiach pierwszego stopnia uwzględnia atrakcyjne i urozmaicone formy przekazywania wiedzy studentom. Obok tradycyjnych form wykładów, seminariów i ćwiczeń, prowadzone są zajęcia w specjalistycznych pracowniach i laboratoriach. Program studiów na kierunku Dietetyka jest nowoczesny i dostosowany do dynamicznie zmieniających się wymogów rynku edukacyjnego i potrzeb w zakresie wszelkiego rodzaju działalności w obszarze ochrony zdrowia. Koncepcja kształcenia uwzględnia potrzeby krajowego i europejskiego rynku pracy w oparciu o monitorowanie losów absolwentów oraz zmian demograficznych. Stały wzrost w społeczeństwie odsetka ludzi w podeszłym wieku i zwiększenie występowania zjawiska chorób żywieniowo-zależnych stwarza potrzebę wykształcenia odpowiedniej liczby wysoko wyspecjalizowanych dietetyków, przygotowanych także do szeroko zakrojonych działań na rzecz promocji zdrowia i zapobiegania chorobom.

#### **9. Typowe miejsca pracy absolwentów:**

Po zakończeniu cyklu kształcenia absolwenci są przygotowani do samodzielnego wykonywania zawodu oraz pracy m. in. w:

- publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej,
- zakładach żywienia zbiorowego i zakładach dostarczających pożywienie do szpitali, innych placówkach zbiorowego żywienia (catering),
- strukturach Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- instytucjach odpowiedzialnych za promocję zdrowego żywienia i poradnictwo żywieniowe,

- zakładach żywienia,
- ramach indywidualnej działalności ukierunkowanej na profilaktykę zaburzeń stanu zdrowia związanych z żywnością i żywieniem,
- organizacjach konsumenckich, placówkach sportowych i innych (w zależności od rodzaju dodatkowych kwalifikacji).

10. **Możliwość kontynuacji kształcenia:** studia II stopnia, studia podyplomowe, kursy doszkalające.

11. **Ogólne wymagania wstępne: (dotyczy ewentualnych badań lekarskich, rozmowy kwalifikacyjnej, itp.):** Zasady rekrutacji zawarte są w Uchwale Senatu Akademii Nauk Stosowanych im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia wyższe stacjonarne i niestacjonarne w Akademii Nauk Stosowanych im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu w roku akademickim 2023/2024.

12. **Koncepcja kształcenia/uczenia i jej zgodność z misją, strategią uczelni, przy uwzględnieniu potrzeb lokalnego rynku pracy oraz wyników badań losów absolwentów**

U podstaw utworzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku *Dietetyka* leżą zmiany zachodzące w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz oczekiwania społeczeństwa, które coraz większą wagę przywiązuje do podejmowania działań w zakresie profilaktyki chorób, w tym chorób dietozależnych oraz propagowania zdrowia w każdym wieku. Zgodnie z przyjętą strategią rozwoju Uczelni (2022-2027), której wartością nadrzędną jest „wykształcenie u studentów i absolwentów praktycznych umiejętności, będących podstawą funkcjonowania na współczesnym rynku pracy” program studiów na kierunku *Dietetyka* uwzględnia zmieniające się potrzeby otoczenia, dostosowując metody kształcenia do poziomu wiedzy, umiejętności oraz percepcji odbiorców. Istotnym dokumentem uzasadniającym celowość utworzenia kierunku *Dietetyka* w PWSZ Wałbrzych jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020 (Dz.U. 2016 poz. 1492 ), w którym jednym ze sformułowanych celów strategicznych jest wydłużenie i poprawa jakości życia Polaków oraz ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu. Coraz więcej osób szuka profesjonalnej informacji w obszarze dietoprofilaktyki i edukacji żywieniowej. Przy dominującym, siedzącym trybie życia i postępującej nadwadze

bardzo istotne stają się porady specjalistów do spraw żywienia, dietetyków. Bezpośrednim zadaniem tej grupy zawodowej jest wspomaganie procesu leczenia nadwagi i otyłości poprzez właściwy dobór diety, zapobieganie niedożywieniu związanemu z chorobą, prowadzenie edukacji zdrowotnej promującej prawidłowe odżywianie. Dietetyk znajdzie więc zatrudnienie między innymi w placówkach świadczących usługi medyczne (szpitale, przychodnie, ośrodki zdrowia, sanatoria) ośrodkach sportu i rekreacji, placówkach prowadzących działalność oświatową, handlu, przemyśle spożywczym, instytucjach publicznych, czy też może prowadzić własną działalność gospodarczą. Z uwagi na fakt, że otyłość i nadwaga stanowią jedno z największych zagrożeń cywilizacyjnych (Raporty WHO z ostatnich lat), dietetyk może funkcjonować w obszarze zarówno dietetyki klinicznej, jak i dietetyki sportowej. Według danych Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS) w Polsce szacuje się, że problem nadwagi i otyłości dotyczy nawet 10% dzieci i młodzieży na świecie. Ponadto, jak wskazuje GIS, Światowa Organizacja Zdrowia jasno precyzuje, że wraz ze wzrostem problemu otyłości wzrośnie również ryzyko zachorowań na choroby z niej wynikające. Ważne jest zatem wykształcenie specjalistów z zakresu edukacji żywienia, dietoterapii, aby zmniejszyć zagrożenie. Narodowy Fundusz Zdrowia w swym raporcie wskazuje również, że skala problemu jest duża, a konsekwencje mogą dotyczyć nie tylko ryzyka zachorowań na tzw. choroby cywilizacyjne, ale również problemów psychologicznych, czy zaburzeń zachowania. Kształcenie na kierunku *Dietetyka* jest zatem odpowiedzią na potrzeby społeczne i obejmuje zagadnienia leczenia żywieniowego, dietoterapii i dietoprofilaktyki, psychodietetyki, które w ostatnich latach nabierają szczególnego znaczenia.

Kształcenie na kierunku *Dietetyka* wpisuje się w realizację szczegółowych celów strategicznych Uczelni, takich jak wysoka jakość kształcenia, osiągnięta przez wypracowany i uaktualniany program studiów, konsultowany z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego i opiniowany przez studentów, zapewnienie studentom odpowiedniej bazy dydaktycznej, możliwości rozwijania zainteresowań, a także dokształcania się przez udział w kursach oraz prowadzenie zajęć przez wykwalifikowaną kadrę. Zaangażowanie i partnerstwo w otoczeniu społeczno-gospodarczym, będące drugim celem szczegółowym strategii Uczelni jest osiągnięte przez współpracę z samorządem terytorialnym, instytucjami pozarządowymi i biznesem. Trzeci cel szczegółowy stawia na procesy cyfryzacji w ramach nowoczesnej Uczelni, przyjaznej studentom na płaszczyźnie wielostronnej komunikacji, możliwości pracy w trybie e-

learningu, a także ciągle modernizowanej, elektronicznej bazy dydaktycznej, w tym pracy na nowoczesnych programach dietetycznych.

Co ważne, w ramach prowadzonych studiów od roku akademickiego 2016/2017 na kierunku *Pielęgniarstwo*, wałbrzyska ANS podjęła już współpracę w regionie z placówkami zdrowia, szpitalami, przychodniami oraz uzdrowiskami, które podkreślają niedobór absolwentów kierunku *Dietetyka* na lokalnym i regionalnym rynku pracy (co nie jest zgodne z tendencją ogólnopolską, bowiem w niektórych regionach kraju odnotowuje się nadmiar absolwentów tego kierunku). Utworzenie studiów na tym kierunku w ANS w Wałbrzychu przyczyni się więc do niwelowania tych niedoborów oraz do zacieśnienia i rozwijania dalszej współpracy.

Strategiczne cele nawiązują do koncepcji kształcenia na kierunku *Dietetyka* i odzwierciedlają potrzeby kandydata i studenta.

## II. Zakładane efekty uczenia się:

1. Opis i tabela odniesień efektów kierunkowych do charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji **dla 6 poziomu** kształcenia (zał. 1).
2. Tabela efektów kierunkowych w odniesieniu do form realizacji przedmiotów/modułów kształcenia (zał. 2).
3. Tabela efektów kierunkowych w odniesieniu do metod weryfikacji (zał. 3).
4. „Skrócona matryca pokrycia” efektów uczenia się dla kierunku ***Dietetyka*, poziom 6** (zał. 4).
5. Zasady dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się – teczki przedmiotowe (zał. 5).
6. Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych w trakcie całego cyklu kształcenia

Prowadzący zajęcia określają szczegółowe, tzw. przedmiotowe efekty uczenia się i formę/formy ich weryfikacji, które są opisane w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych

(osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się m. in. poprzez:

- proces dyplomowania - poprzez prace dyplomowe i egzamin dyplomowy - weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniane są przez promotora i recenzenta – praca dyplomowa oraz członków komisji egzaminacyjnej – egzamin dyplomowy;
- praktyki studenckie - efekty uczenia się uzyskiwane podczas realizacji, praktyki studenckie są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk dla danego kierunku studiów. Ponadto efekty uczenia się przypisane do praktyk zawodowych są weryfikowane podczas przygotowywania pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego;
- wymianę międzynarodową studentów - uzyskiwanie informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej;
- działalność i osiągnięcia kół naukowych - informacja zwrotna poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium rektora i ministra);
- badanie losów absolwentów - poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy;
- badanie opinii pracodawców - opiniowanie przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego.

Dodatkowo podstawą oceny realizacji efektów uczenia się są:

- prace etapowe - realizowane przez studenta w trakcie studiów takie jak: kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, case studies, projekty, itp., które są opisane w kartach przedmiotów, a ich przypisanie do danego przedmiotu odzwierciedla Tabela efektów kierunkowych w odniesieniu do metod weryfikacji;

- egzaminy z przedmiotu - pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w kartach przedmiotów realizowanych w ramach wykładu. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny;
- forma egzaminu: ustna, pisemna, testowa lub praktyczna określana jest przez prowadzącego wykład i zawarta w karcie przedmiotu;
- zaliczenie i zaliczenie z oceną. Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe. Zaliczenie przedmiotu bez oceny dotyczy wyłącznie zajęć z Wychowania fizycznego oraz pracy własnej, wszystkie pozostałe są zaliczeniami na ocenę.
- formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu. Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta. Szczegółowe informacje zawarte są w „teczkach przedmiotowych”.

### III. Program studiów:

1. Liczba semestrów i liczba pkt. ECTS niezbędna do uzyskania kwalifikacji: **6 semestrów, 180 pkt. ECTS.**
2. Wymiar i zasady odbywania praktyk zawodowych: ogółem 24 tygodnie (960 godz.), **30 pkt ECTS.** Kierunkowy regulamin praktyk zawodowych (**zał. 6**).
3. Plan studiów z zaznaczeniem modułów/przedmiotów obowiązkowych i podlegających wyborowi studenta, minimum 30% ogólnej liczby pkt. ECTS (**zał. 7**).
4. Struktura studiów (nazwy specjalności i specjalizacji): studia 3 letnie, 6-semestralne
5. Zasady zaliczania lektoratu: obligatoryjny język obcy (14 pkt. ECTS), w wymiarze 150 godz. studia stacjonarne, 75 godz. – studia niestacjonarne, zaliczany w semestrze 1-5;
6. Obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego prowadzone są na studiach pierwszego stopnia: stacjonarnych, w wymiarze 60 godzin. Zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.
7. Wskaźniki dotyczące programu studiów na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia określone Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia

14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Efektów Uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U z 2018 r., poz.2218).

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/udział procentowy
Liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi uczenia się	180/100%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	150/83%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służącym zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych	83/46%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych (w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)	6/3%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana przedmiotom/modułom zajęć do wyboru	58/32%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym/wymiar praktyk zawodowych	32/18%
Liczba punktów ECTS, obejmująca zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (nie mniej niż 50%)	113/62%

8. Sylabusy poszczególnych modułów/przedmiotów (zał. 8).



#### **IV. Warunki realizacji programu studiów**

1. Wykaz nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za jakość realizowanego programu studiów dla kierunku, profilu i stopnia studiów (zał. 9).
2. **Informacja o infrastrukturze zapewniającej realizację celów kształcenia (sale dydaktyczne, laboratoria, pracownie, wyposażenie biblioteki w literaturę zalecaną w ramach kształcenia na kierunku).**

Baza dydaktyczna ANS AS składa się z dwóch użytkowanych obecnie, w pełni wyposażonych i przystosowanych do prowadzenia zajęć dydaktycznych budynków zlokalizowanych przy ul. Zamkowej 4 oraz Piotra Skargi 14a. We wszystkich salach ćwiczeniowych znajduje się sprzęt audiowizualny, komputery, ekrany projekcyjne i rzutniki. Cztery pracownie komputerowe – dwie w bud. A i dwie w bud. B (łącznie 98 stanowisk z dostępem do szerokopasmowego Internetu) - wyposażone są w nowy sprzęt komputerowy, wraz z oprogramowaniem - zapewniającym pełną realizację treści kształcenia na kierunku Dietetyka, m.in. szeroko stosowane oprogramowanie Dietetyk PRO. Zarówno na terenie bud. A jak i bud. B, studenci i wykładowcy mogą korzystać nieodpłatnie z Internetu - dzięki punktom bezprzewodowej sieci Wi-Fi. Studenci kierunku Dietetyka podczas realizacji laboratoriów komputerowych mogą wykorzystywać zainstalowane oprogramowanie, w tym również programy dietetyczne. W głównym budynku Uczelni do dyspozycji studentów i pracowników oddano kompleks sportowy o powierzchni 205 m<sup>2</sup>, na który składa się: siłownia, sala do ćwiczeń sprawności i kondycji typu fitness oraz sauna. Kompleks jest bogato wyposażony w profesjonalny sprzęt tj. (ergometr, trenażer eliptyczny, wioślarz, bieżnie, atlas do ćwiczeń siłowych, rowery stacjonarne). Uczelnia dysponuje również pracowniami anatomii i fizjologii, laboratorium chemicznym, pracownią biologiczną, przeznaczonymi do realizacji zajęć praktycznych, w tym chemicznych analiz żywności. Odczynniki i materiały nietrwałe są na bieżąco dostarczane zgodnie z planami zamówień, przygotowywanymi przez prowadzących zajęcia. Ponadto Uczelnia dysponuje czterema pracowniami umiejętności pielęgniarstwa, które są w pełni wyposażone. Od początku roku akademickiego 2022/2023 specjalistyczne sale zostały dedykowane studentom kierunku Dietetyka i wyposażone w nowoczesny analizator składu ciała, dwa fałdomierze i dwa stadiometry. Uwagi i propozycje doskonalenia zasobów bazy dydaktycznej i naukowej (badawczej) zgłaszane są na bieżąco, w miarę potrzeb i oczekiwań podczas spotkań instytutowych, KZZJK, szkoleń wewnętrznych (Dydaktyka szkoły wyższej). Oceny zasobów bazy dydaktycznej i

bibliotecznej dokonują także studenci w corocznych ankietach ewaluacyjnych, wyniki których są przedstawiane i omawiane podczas Senatu, a następnie wykorzystane mogą być do prac KZZJK dla poszczególnych kierunków.

Biblioteka ANS AS w Wałbrzychu gromadzi zbiory naukowe oraz prowadzi działalność na rzecz pracowników i studentów Uczelni, pełni rolę biblioteki naukowej, gromadzi zbiory niezbędne do prowadzenia badań naukowych i realizowania procesu dydaktycznego na wszystkich prowadzonych w Uczelni kierunkach studiów. Posiada bogaty księgozbiór o charakterze ogólnym, obejmujący literaturę z nauk podstawowych oraz dziedzin i dyscyplin, do których przypisane są kierunki studiów.

Obecnie Biblioteka Uczelniana dysponuje zasobami tradycyjnymi (drukowanymi), jak i elektronicznymi, w tym:

- ponad 42 tys. książek,
- czasopismami naukowymi (w tym numerami archiwalnymi i w bieżącej prenumeracie),
- zbiorami specjalnymi (m.in. normy, katalogi, mapy),
- filmami instruktażowymi, materiałami multimedialnymi,
- gry szkoleniowe i zestawy kart dydaktycznych (również w języku angielskim)

W 2021 roku został wdrożony nowy zintegrowany program do obsługi bibliotecznej Koha, który pozwala na przeglądanie katalogu online bez potrzeby logowania, a cała obsługa jest z poziomu przeglądarki internetowej. Zbiory drukowane zostały wprowadzone do systemu, lecz nadal trwają prace nad uzupełnianiem opisów katalogowych. Program ten jest stopniowo rozszerzany o nowe funkcjonalności, które mają za zadanie uprościć czytelnikom sposób korzystania z biblioteki. System pozwala na zarządzanie kontem czytelnika, np. rezerwacje online, przedłużenia czy możliwość proponowania książek do zakupu.

Biblioteka obsługuje czytelników, udostępniając książki w formie tradycyjnej. Na studentów filologii czekają m.in. książki z teorii i historii literatury, teorii przekładu, podręczniki do praktycznej nauki języka biznesu i tłumaczeń, słowniki, metodyki nauczania języków obcych oraz literatura piękna. Cennym uzupełnieniem zbiorów drukowanych są zasoby elektroniczne, dostępne w całej sieci komputerowej uczelni, również w akademikach oraz online (po uzyskaniu dostępu).

**IBUK libra** – Serwis IBUK Libra jest istniejącą od 2008 roku częścią Wydawnictwa Naukowego PWN. Platforma udostępnia publikacje elektroniczne oraz zasoby edukacyjne z portfolio Grupy PWN oraz kilkuset innych Wydawców. Księgozbiór wirtualnej czytelnicy liczy ponad kilkadziesiąt tysięcy publikacji specjalistycznych, naukowych, popularnonaukowych oraz beletrystycznych, wydanych przez najważniejsze polskie oficyny. Wiele z nich to tytuły niedostępne w innych bazach, co sprawia, że oferta IBUK Libra jest unikatowa. Dzięki zaawansowanej technologii i dostępowi online czytelnicy mogą korzystać z serwisu przez całą dobę, z dowolnego miejsca. Platforma umożliwia nie tylko czytanie książek, lecz także zaawansowaną pracę z tekstem. Na platformie IBUK Libra dostępny jest Słownik PWN Oxford, największy słownik angielsko-polski i polsko-angielski nagrodzony Europejskim Medalem Business Centre Club. Wszyscy, którzy korzystają z IBUK Libra mogą również korzystać ze słownika. W sieci uczelnianej dostęp do Słownika PWN Oxford możliwy jest po zalogowaniu na swoje indywidualne konto w serwisie IBUK Libra.

- słownictwo o różnym zabarwieniu stylistycznym i emocjonalnym, od wyrażeń książkowych i oficjalnych, przez humorystyczne i przenośne, po potoczne, a nawet obraźliwe i slangowe brytyjska i amerykańska wymowa haseł
- trafne tłumaczenia, doprecyzowane tzw. dyrektywami wyboru (typowe podmioty, dopełnienia, wyrazy określone)

**Ebookpoint biblio** – Multimedialna biblioteka cyfrowa ebookpoint BIBLIO. Grupa Helion, której częścią jest BIBLIO, jest zawsze w awangardzie na rynku książki. Stworzyła ona bibliotekę, której celem jest zaspokajanie potrzeb każdego typu czytelnika - zarówno lubiącego czytać ebooki, jak i słuchającego audiobooków, a także samouka korzystającego z kursów internetowych w formie video. BIBLIO jako jedyne na rynku dysponuje tym formatem.

Niezwykle istotny z punktu widzenia realizacji zakładanych efektów uczenia, w tym dostępu studentów do aktualnej wiedzy (współczesnych badań) są bazy danych – dostępne w Bibliotece oraz na terenie uczelni (przez sieć IP), takie jak:

**EBSCO** – w grudniu 2019 r. uczelnia wykupiła dodatkowy dostęp do bazy, szerszy niż oferuje WBN. Firma EBSCO oferuje użytkownikom dostęp do multidyscyplinarnej bazy danych obejmującej ponad 200 tys. książek elektronicznych oraz 5 tys. pełnotekstowych czasopism. Baza zawiera ponad 350 polskich czasopism dostępnych w pełnym tekście. Licencjonowane

bazy danych są ważną pomocą dla pracowników i studentów; większość baz posiada zbiory dynamiczne, tj. wymienne bądź uzupełniane w trakcie trwania umowy licencyjnej.

**Flibster** – serwis, który zapewnia dostęp do e-wydań popularnych czasopism i ułatwia ich czytanie na komputerze lub urządzeniu mobilnym (darmowe aplikacje do ściągnięcia z Google Play i App Store). Dla naszych użytkowników wykupiono dostęp do tygodnika TIME.

**Academica** – Darmowa wypożyczalnia Academica umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej. To dostęp do 3 710 641 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego.

Systematycznie prowadzone są szkolenia, w jaki sposób poruszać się po platformach, jak korzystać z e-książek, e-czasopism i efektywnie wykorzystywać możliwości baz.

Studenci oraz wykładowcy mogą korzystać ze sprzętu znajdującego się w czytelnicy, są to: stanowiska komputerowe (21 szt.) z dostępem do Internetu, skanery z oprogramowaniem OCR (2 szt.) lub z własnych urządzeń, ponieważ w całej uczelni jest ogólnodostępna sieć WIFI.

Dostęp do poszczególnych publikacji (książek i czasopism branżowych) jest na bieżąco aktualizowany zgodnie z potrzebami studentów i wykładowców (wskazanych m.in. w kartach przedmiotu, zamówieniach). Biblioteka w znacznym stopniu zwiększyła i uzupełniła swoje zbiory dzięki wsparciu finansowemu w ramach ministerialnego programu „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości”, którego ANS AS była trzykrotnym beneficjentem.

Biblioteka to miejsce w którym funkcjonuje wypożyczalnia specjalistycznego sprzętu oraz ustawione jest specjalnie wyposażone i przystosowane stanowisko dla osób z niepełnosprawnościami.

### **3. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia**

Zakres zadań, sposób działalności Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zawarty jest w opisie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK), który wprowadzono w 2008 r. Kluczowymi działaniami WSZJK są: monitorowanie jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach, poprzez m.in. ewaluacje programów studiów i planów studiów, a także dbałość o udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w ewaluacji efektów uczenia się. Funkcjonowanie WSZJK wspomaga Komisja ds. oceny nauczycieli akademickich,

której wyniki prac pozwalają ocenić pracę, zaangażowanie i dbałość o jakość kształcenia kadry dydaktycznej, która oceniana jest również przez studentów w ankietach ewaluacyjnych. Studenci bywają niezadowoleni z braku radykalnych kroków zmierzających do np. zwolnienia nauczyciela, który otrzymał niezadawalającą ocenę studencką. Działania władz instytutu i Uczelni są podejmowane w tych trudnych sytuacjach, przeprowadzane są rozmowy, wzmożone są hospitacje zajęć, co niejednokrotnie doprowadziło do zaprzestania współpracy z takim nauczycielem (np. nieprzedłużenie umowy o pracę z nauczycielem akademickim, który dwukrotnie otrzymał negatywne oceny studenckie lub nie realizował zajęć).

W projektowaniu programów studiów uczestniczą pracownicy posiadający kompetencje w zakresie, obejmującym dyscypliny nauki, na których opiera się program studiów. Koordynatorami tych zadań są prorektor ds. dydaktycznych i studenckich oraz przewodniczący KZZJK. W procesie projektowania programu studiów uczestniczą interesariusze wewnętrzni (studenci, nauczyciele) i zewnętrzni (członkowie KZZJK, pracodawcy, absolwenci kierunku), wskazując praktyczne rozwiązania względem studenta i absolwenta. Każda zmiana dotycząca programu studiów, w tym efektów uczenia się, wynikająca z bieżących uregulowań ustawowych, bądź uczelnianych lub dotycząca doskonalenia procesu kształcenia jest przygotowywana przez KZZJK, przedstawiana i dyskutowana na kolegium rektorsko-dyrektorskim, następnie opiniowana przez Samorząd Studencki i zatwierdzana przez Senat Uczelni.

Programy studiów poddawane są systematycznej ocenie przez studentów (ankiety ewaluacyjne), przez pracodawców (ankiety pracodawców, ankiety eksperckie) oraz nauczycieli, podczas posiedzeń KZZJK lub spotkań instytutowych. Od roku akademickiego 2016/2017 wprowadzono na wszystkich kierunkach nową, ujednoliczoną instrukcję przechowywania prac etapowych studentów w tzw. teczkach przedmiotowych. W teczkach tych znajdują się następujące dokumenty: aktualna, podpisana przez osobę/osoby prowadzące zajęcia karta przedmiotu (sylabus); opis warunków zaliczenia przedmiotu z podaniem kryteriów oceniania (rozkład oraz średnia ocen z poszczególnych elementów zaliczenia); przykładowe, ocenione, prace studentów, co najmniej jeden egzemplarz z każdej oceny (testy, zadania, eseje, prezentacje multimedialne, itp.); w przypadku przedmiotów kończących się zaliczeniem lub egzaminem ustnym: zestaw pytań z załączoną skalą oceniania; w przypadku zajęć seminaryjnych: konspekty prac dyplomowych, wykaz bibliografii, artykuły

itp.; opcjonalnie w zależności od formy zajęć lista obecności. Zawartość tych teczek poddawana jest ocenie i analizie przez KZZJK, a wnioski służą modyfikacji programów studiów.

Ocena stopnia osiągania efektów uczenia się odbywa się na warunkach przewidzianych *Regulaminem studiów* w Uczelni, a uszczegółowiona jest w kartach przedmiotów (sylabusach). W przypadku dyplomowania dodatkowo zapisami uchwały Senatu dotyczącymi procesu dyplomowania, w której zawarte są procedury oceny prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego, a w przypadku praktyk zawodowych w *Kierunkowym regulaminie praktyk zawodowych*. Sylabusy przedmiotów szczegółowo opisują, jakie wymagania należy spełnić i jak są one ważne. Prace etapowe i arkusze egzaminacyjne są gromadzone i archiwizowane, a wyniki zaliczeń analizowane.

Od 2008 r. realizowany jest cyklicznie w Uczelni i poza nią (od 2013 r.) autorski wewnętrzny program szkoleniowy dla nauczycieli akademickich pn. „Dydaktyka szkoły wyższej”, podnoszący kompetencje kadry dydaktycznej poprzez organizację szkoleń, seminariów, warsztatów (również finansowanych ze środków unijnych). W programie corocznie bierze udział średnio 65 dydaktyków.

## **V. Wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu losów absolwentów**

Analiza zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy opiera się przede wszystkim na poszukiwaniu sposobów na zapewnieniu studentom zdobywania praktycznej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ogromne znaczenie ma tu współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, której celem jest kształtowanie wiedzy praktycznej poprzez: organizowanie wizyt studyjnych, warsztatów i wykładów otwartych dla studentów oraz przez samych studentów.

Systematycznie analizowane są wyniki badań ankietowych, dotyczące opinii pracodawców na temat kompetencji studentów odbywających praktyki zawodowe, a także badań eksperckich, dotyczących opinii pracodawców na temat programów studiów.